

ΕΤΑΙΡΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ & ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ

Θεσσαλονίκη 11-5-2015

ΘΕΜΑ: «Αντιπλημμυρική προστασία μείζονος περιοχής Θεσσαλονίκης»

A.ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

A.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η αρμοδιότητα της αποχέτευσης ομβρίων υδάτων και της αντιπλημμυρικής προστασίας της μείζονος περιοχής Θεσσαλονίκης μέχρι το 1976, έτος κατά το οποίο ιδρύθηκε ο Οργανισμός Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (Ο.Α.Θ.), ανήκε στη Νομαρχία Θεσσαλονίκης και στους κατά τόπους Δήμους του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης.

Από το 1976 και μέχρι το 1998 η παραπάνω αρμοδιότητα περιήλθε στον Ο.Α.Θ. Στη συνέχεια, μετά τη συνένωσή αυτού, το 1998, με τον Οργανισμό Ύδρευσης Θεσσαλονίκης (Ο.Υ.Θ.) σε ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία "Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης" (Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.), η αρμοδιότητα αυτή περιήλθε στη νέα εταιρία.

Τον Ιούλιο του 2001, με το νόμο με τον οποίο προετοιμάστηκε η εισαγωγή της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. στο Χρηματιστήριο (Ν. 2937/26-7-2001) και ειδικότερα με το άρθρο 24 παρ. 2 αυτού, η αρμοδιότητα της αποχέτευσης ομβρίων υδάτων και της αντιπλημμυρικής προστασίας στην εκάστοτε περιοχή δραστηριότητας της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. μεταβιβάστηκε στο Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. (νυν Υπουργείο ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ.). Με το Π.Δ. 30/2007 η Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων Ύδρευσης Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων μείζονος περιοχής Θεσσαλονίκης (Ε.Υ.Δ.Ε. Θεσσαλονίκης) κατέστη αρμόδια για τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση και επέκταση δικτύου ομβρίων υδάτων, καθώς και των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στη μείζονα περιοχή Θεσσαλονίκης.

Κατ' εξαίρεση για τη λειτουργία του παντοροϊκού συστήματος αποχέτευσης υπεύθυνη είναι η Εταιρία μας όπως και για τη λειτουργία του δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων.

A.2 ΣΥΜΒΑΣΗ

Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., με την 406/2001 απόφαση του Δ.Σ. της, αποφάσισε τη συνέχιση της ενασχόλησης της Εταιρίας με τις εργασίες αντιπλημμυρικής προστασίας.

Για τις εργασίες αντιπλημμυρικής προστασίας που εκτελέσθηκαν από την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. από 26-7-2001 μέχρι 21-2-2005 (ημερομηνία ψήφισης του Ν.

3316/2005 – ρύθμιση αναδρομικότητας και εύλογης αμοιβής) δεν απαιτήθηκε η υπογραφή σύμβασης.

Σε εφαρμογή των προβλεπόμενων στο άρθρο 24 παρ. 3 του Ν. 2937/01 υπογράφηκαν οι εξής συμβάσεις μεταξύ Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

α) την 17-5-2006 για το διάστημα από 22-2-2005 μέχρι 31-12-2007

β) την 22-1-2008 για το διάστημα από 1-1-2008 μέχρι 31-12-2012 ανανεούμενη ετησίως μονομερώς από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

γ) την 26-2-2013 ανανέωση για το διάστημα από 1-1-2013 μέχρι 31-12-2013

δ) Την 4-3-2014 ανανέωση για το διάστημα από 1-1-201 μέχρι 31-12-2014

Από 1-1-2015 μέχρι σήμερα δεν έχει υπογραφεί καμία σύμβαση αλλά η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες της, όσον αφορά στην αντιπλημμυρική προστασία του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης.

Έγκαιρα η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., με έγγραφο της στις 23-10-2014, ενημέρωσε το Υπουργείο Υ.Π.Ο.ΜΕ.ΔΙ. για τη λήξη της σύμβασης στις 31-12-2014.

Η Γεν. Διεύθυνση Υδραυλικών και Κτιριακών Υποδομών του Υ.Π.Ο.ΜΕ.ΔΙ., στις 20-11-2014, με έγγραφό της προς την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., το Υπουργείο Υ.Π.Ο.ΜΕ.ΔΙ. και τη Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Κ.Μ.), προτείνει την ανανέωση της Σύμβασης για 6 μήνες, από 1-1-2015 μέχρι 30-6-2015, ώστε η Π.Κ.Μ. να έχει το χρόνο για να κάνει τις ανάλογες ενέργειες και από 1-7-2015 να αναλάβει (σύμφωνα με τον Νόμο 3852/2010 – νόμος “Καλλικράτη”) την αντιπλημμυρική προστασία της μείζονος περιοχής Θεσσαλονίκης.

Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., απαντώντας στο ανωτέρω έγγραφο, στις 23-12-2014, με έγγραφο της προς το Υ.Π.Ο.ΜΕ.ΔΙ., συμφώνησε για την εν λόγω προτεινόμενη εξαμηνιαία ανανέωση της Σύμβασης, ώστε να είναι ομαλή η ανάληψη της αντιπλημμυρικής προστασίας από τη Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Η Ε.Υ.Δ.Ε. Θεσσαλονίκης, με έγγραφο της στις 2-3-2015, προς την Π.Κ.Μ., ενημερώνει η προταθείσα εξαμηνιαία ανανέωση της Σύμβασης δεν υπογράφηκε ποτέ από τον πρώην Υπουργό κ. Χρυσοχοϊδη, συνεπώς, σύμφωνα με τον Νόμο “Καλλικράτη”, η Π.Κ.Μ. πρέπει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάληψη των σχετικών αρμοδιοτήτων της.

Η Ε.Υ.Δ.Ε. Θεσσαλονίκης, με έγγραφο της στις 24-4-2015, προς τη Π.Κ.Μ., ενημερώνει ότι το Υ.Π.Ο.ΜΕ.ΔΙ. προτίθεται να προχωρήσει στην ανανέωση της Σύμβασης για 6 μήνες, από 1-7-2015 έως 31-12-2015 και με άλλο έγγραφό της την ίδια μέρα, προς την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., προτείνει την ανανέωση της Σύμβασης για 6 μήνες, από 1-7-2015 έως 31-12-2015, χωρίς να αναφέρεται καθόλου στο διάστημα 1-1-2015 έως 31-12-2015.

Τέλος η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., απαντώντας στο ανωτέρω έγγραφο, στις 29-4-2015, προς την Ε.Υ.Δ.Ε., ενημερώνει ότι δεν έχει αντίρρηση στην προτεινόμενη 6μηνη παράταση της Σύμβασης από 1-7-2015 έως 31-12-2015, επισημαίνοντας την εκκρεμότητα αποπληρωμής των αναλόγων υπηρεσιών της για το διάστημα από 1-1-2015 έως 30-6-2015.

A.3 ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Με την ανωτέρω Σύμβαση και τις παρατάσεις ή ανανεώσεις αυτής η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. ανέλαβε την εκτέλεση των παρακάτω εργασιών.

1. Το διαρκή έλεγχο όλων των φρεατίων υδροσυλλογής και τον εσωτερικό καθαρισμό αυτών, όσων απαιτείται, καθώς και του βραχίονα σύνδεσής τους.
2. Τον προληπτικό έλεγχο και καθαρισμό των αγωγών ομβρίων, όπου απαιτείται. Στους ανωτέρω καθαρισμούς αγωγών δε συμπεριλαμβάνονται οι αγωγοί, τα φρεάτια υδροσυλλογής και τα αντλιοστάσια στη Βιομηχανική Περιοχή Θεσσαλονίκης (ΒΙ.ΠΕ.Θ) καθώς και οι κλειστοί αγωγοί μεγάλης διατομής και τα στόμια αυτών, εφόσον αντιστοιχούν σε διευθετημένους χειμάρρους, στους οποίους για τον καθαρισμό τους απαιτείται η είσοδος εντός αυτών προσωπικού και μηχανημάτων.
3. Την αποκατάσταση βλαβών για την ομαλή λειτουργία του δικτύου ομβρίων, όπου απαιτείται.
4. Την επισκευή, ανακατασκευή και επέκταση τμημάτων του δικτύου ομβρίων υδάτων (μικρά έργα ομβρίων), όπου απαιτείται.
5. Την άμεση αποκατάσταση μικροζημιών σε κάθε είδους τεχνικά έργα εξαιτίας πλημμύρας.
6. Την διάθεση συνεργείου άμεσης επέμβασης πλήρως εξοπλισμένης και κατάλληλης να επεμβαίνει σε περίπτωση πλημμύρας για αποτροπή ενδεχόμενου κινδύνου.

A.3 ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η περιοχή της Σύμβασης είναι η “περιοχή Α”, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 26 παρ. 1 του Ν. 2937/2001 και αφορά τους Δήμους:

Θεσσαλονίκης,

Αμπελοκήπων- Μενεμένης,

Νεάπολης-Συκεών (εκτός Δ.Ε Πεύκων),

Παύλου Μελά,

Κορδελιού - Ευόσμου,

Πυλαίας- Χορτιάτη (Δ.Ε. Πανοράματος και Δ.Ε. Πυλαίας) και

Δέλτα (Δ.Κ. Διαβατών, Δ.Κ. Ν. Μαγνησίας, Δ.Κ. Καλοχωρίου της Δ.Ε. Εχεδώρου).

B. ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Το υπάρχον δίκτυο στην περιοχή αρμοδιότητας της ΕΥΑΘ Α.Ε. αποτελείται από:

α. 1.700 χλμ. παντοροϊκών αγωγών και αγωγών ακαθάρτων εκ των οποίων οι παντοροϊκοί είναι περίπου το 75%, δηλαδή περίπου 1.275 χλμ.

β. 300 χλμ. αγωγών ομβρίων

γ. 25.000 φρεάτια υδροσυλλογής (σχάρες) και

δ. 41.000 φρεάτια επίσκεψης αγωγών

Σε εκτέλεση της σύμβασης η ΕΥΑΘ Α.Ε., με ίδια μέσα (προσωπικό και μηχανήματά της) αλλά κυρίως πλέον με εργολαβίες της, ελέγχει το σύνολο των φρεατίων υδροσυλλογής και καθαρίζει κατ' έτος περίπου 18.000 σχάρες (70% του συνόλου), 130 χλμ. αγωγών και ασχολείται με όλες τις υπόλοιπες προαναφερθείσες εργασίες και υποχρεώσεις της Σύμβασης, όπως:

α. Την κατασκευή έργων μικρής και μεσαίας κλίμακας που ζητούνται από φορείς και ιδιώτες, σε συνεργασία και μετά από έγκριση της Ε.Υ.Δ.Ε. Θεσσαλονίκης (αποκατάσταση βλαβών, κατασκευή και μετατοπίσεις φρεατίων υδροσυλλογής, επέκταση δικτύου ομβρίων).

β. Την ετοιμότητα να διαθέτει, σε περίπτωση ενδεχόμενης καταιγίδας με την εκδήλωση του φαινομένου, κατάλληλο προσωπικό και εξοπλισμό για την πιθανότητα ανάγκης πρόσθετου καθαρισμού κρισίμων σημείων του συστήματος αποχέτευσης (υφιστάμενα χαμηλά σημεία, φρεάτια υδροσυλλογής κλπ).

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι, παρά τα έντονα καιρικά φαινόμενα που έχουν πλήξει την πόλη μας τα τελευταία χρόνια και παρά τα μεγάλα προβλήματα που υπάρχουν και αναλύονται παρακάτω, οι υποδομές της πόλης ανταποκρίθηκαν αρκετά ικανοποιητικά και σε ορισμένες περιπτώσεις, πέραν των προβλέψεων και του σχεδιασμού τους, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι, για την αντιμετώπιση των έντονων πλημμυρικών φαινομένων, δεν απαιτούνται πρόσθετα μεγάλα αντιπλημμυρικά έργα. Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., σε κάθε περίπτωση, επέδειξε αυξημένη ετοιμότητα, ανταποκρινόμενη πλήρως στη διαχείριση τέτοιων ακραίων φαινομένων παρά τις υπάρχουσες διαδικαστικές, νομοθετικές και άλλες εκκρεμότητες.

Παράλληλα η Διεύθυνση Αποχέτευσης, σε συνεργασία με το Τμήμα G.I.S., ενημερώνει συνεχώς το σύστημα με τα σημεία, όπου εμφανίζονται πλημμυρικά φαινόμενα. Σε περιοχές όπου εμφανίζονται επανειλημμένα πλημμυρικά φαινόμενα, σε συνεργασία με το Τμήμα Μελετών, προτείνουμε στην Ε.Υ.Δ.Ε. τον προγραμματισμό επεμβάσεων, με την κατασκευή έργων μικρής ή μεσαίας κλίμακας και την έγκρισή τους από το ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ.,

Γ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ (ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΑΣ) ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥΣ

1. Παρκαρισμένα αυτοκίνητα επάνω σε φρεάτια υδροσυλλογής (επιμηκύνεται ο χρόνος επέμβασης, ακυρώνεται στη πράξη οποιοσδήποτε προγραμματισμός).

Πρόταση: Συντονισμένη δράση των φορέων (Τροχαία, Δήμος, Ε.Υ.Δ.Ε. ή Περιφέρεια, Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.). Ενημέρωση των ιδιοκτητών των αυτοκινήτων κατά τον προσφορότερο τρόπο και, σε περίπτωση μη συμμόρφωσής τους, απομάκρυνση των αυτοκινήτων από το Δήμο ή την Τροχαία πριν από

προγραμματισμένο καθαρισμό σε κεντρικούς δρόμους (όπως γίνεται στις ασφαλτοστρώσεις).

2. Σκουπίδια, φύλλα, μπουκάλια, φελιζόλ μέσα στις σχάρες λόγω μη έγκαιρου ή πλημμελούς καθαρισμού της επιφάνειας οδών και πεζοδρομίων από τα συνεργεία των Δήμων αλλά και της ανεξέλεγκτης ρίψης σκουπιδιών από τους πολίτες στους δρόμους.

Πρόταση: Συχνότερος και αποτελεσματικότερος καθαρισμός των οδών από τα συνεργεία καθαριότητας των Δήμων (ειδικά την εποχή που πέφτουν τα φύλλα των δέντρων).

3. Κάλυψη με ασφαλτο καλυμμάτων φρεατίων επίσκεψης και υδροσυλλογής με αποτέλεσμα και συνέπεια την καθυστέρηση ή τη μη δυνατότητα έγκαιρης επέμβασης για την επίλυση του δημιουργηθέντος προβλήματος στη λειτουργία του αγωγού και γενικότερα στη συντήρησή του.

Πρόταση: Αποτελεσματικότερη επίβλεψη των έργων ασφαλτόστρωσης από τους Δήμους ή τους φορείς που έχουν την ευθύνη της ασφαλτόστρωσης των οδών. Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. κάθε χρόνο αποστέλλει σχετικό ενημερωτικό έγγραφο για το πρόβλημα αλλά αυτό συνεχίζεται.

4. Βλάβες στις υποδομές (σπασμένοι βραχίονες φρεατίων υδροσυλλογής και ιδιωτικών διακλαδώσεων οικοδομών) από έργα άλλων φορέων και κυρίως από την εταιρία εγκατάστασης αγωγών φυσικού αερίου.

Πρόταση: Καταλογισμός της δαπάνης επισκευής τους από πλευράς Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. και αυστηρότερος έλεγχος των έργων από πλευράς των φορέων κατασκευής τους.

5. Παροχέτευση ομβρίων υδάτων από οικόπεδα, αυλές, οικοδομές (ταράτσες – μπαλκόνια μέσω των υδρορροών) στο δίκτυο ακαθάρτων κατά παράβαση του Κτιριοδομικού Κανονισμού και του Κανονισμού Λειτουργίας Αποχέτευσης της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

Πρόταση: Να βρεθεί τρόπος ελέγχου (π.χ. κλιμάκιο από Ε.Υ.Δ.Ε. ή Περιφέρεια, Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. και Δήμο) και επιβολή προστίμων (από δημόσιο φορέα) στους ιδιοκτήτες γι' αυτή την παράβαση, που δημιουργεί σοβαρά προβλήματα πλημμυρών σε συμπολίτες μας σε χαμηλά ή κρίσιμα σημεία της πόλης και εκτινάξεις καλυμμάτων παντοροϊκού δικτύου ή δικτύου ακαθάρτων, με προφανείς δυσμενείς επιπτώσεις (ατυχήματα).

6. Ανεξέλεγκτη κατάληψη πεζοδρομίων με υλικά από εργολάβους οικοδομών και δημοσίων έργων. Όλα τα παραπάνω υλικά (3Α, χώμα, άμμος, κ.λ.π.), σε περιπτώσεις έντονων βροχοπτώσεων καταλήγουν στα φρεάτια υδροσυλλογής με προφανείς συνέπειες.

Πρόταση: Επιβολή προστίμων στους παραβάτες μετά από καλύτερο και αυστηρότερο έλεγχο από πλευράς του Δήμου.

7. Παράνομες ράμπες στα ρείθρα των οδών που δυσκολεύουν την ομαλή κατάληξη των υδάτων στα φρεάτια υδροσυλλογής και σε ορισμένες περιπτώσεις τον αποκλεισμό τους.

Πρόταση: Αποξήλωση αυτών από τα συνεργεία των Δήμων και επιβολή προστίμων από πλευράς του Δήμου.

8. Κλοπή σχαρών φρεατίων υδροσυλλογής με προφανείς κινδύνους ατυχημάτων για πεζούς και αυτοκίνητα. Τη δεκαετία 2005-2014 εκλάπησαν περίπου 1000 σχάρες, με έξαρση του φαινομένου κατά τα έτη 2006 (138), 2007 (334) και 2012 (204).

Η Διεύθυνση Αποχέτευσης της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., που λειτουργεί σε 24ωρη βάση και τις αργίες, μόλις ενημερωθεί για την κλοπή, σχεδόν πάντα τηλεφωνικά, από πολίτες, Δήμους, Αστυνομία κ.λ.π., αντικαθιστά αυθημερόν την κλαπείσα σχάρα και ενημερώνει κατά τακτά χρονικά διαστήματα τις Αστυνομικές Αρχές και σε περιπτώσεις όξυνσης του φαινομένου και την Εισαγγελία Θεσσαλονίκης.

Σε περίπτωση ατυχήματος καλούνται στελέχη της Διεύθυνσης από την Εισαγγελία για καταθέσεις, συχνά σε απολογίες, για να αποδείξουν την αθωότητά τους με την συνεπακόλουθη ψυχική και ενίοτε και οικονομική επιβάρυνσή τους.

Πρόταση: Αστυνόμευση από τα όργανα της Πολιτείας, ειδικά σε απομακρυσμένες και σκοτεινές περιοχές και περισσότερη φειδώ, από πλευράς της Εισαγγελίας, ειδικά για κλήσεις σε απολογία, σε περίπτωση ατυχήματος.

9. Απόρριψη λιπών από καταστήματα εστίασεως (σουβλατζίδικα – ταβέρνες) στα φρεάτια υδροσυλλογής.

Πρόταση: Ενημέρωση, συστάσεις, έλεγχος και επιβολή προστίμων από τα αρμόδια συνεργεία (Περιφέρειας, Δήμων, Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.).

11. Ανεξέλεγκτες παρεμβάσεις Δήμων με έργα οδοποιίας, πεζοδρομήσεων και μετατοπίσεις κρασπέδων με γνωστά αποτελέσματα. (π.χ. περιοχή Βαρδαρίου, Β. Όλγας, Ολυμπιάδος, Λαμπράκη, Μητροπόλεως κλπ.)

Πρόταση: Πριν από τις παρεμβάσεις να προηγείται συνεννόηση με την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. (Τμ. Μελετών) και την ΕΥΔΕ ή την Περιφέρεια.

12. Με την από 27-8-07 απόφαση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που αφορά την αρμοδιότητα συντήρησης και τεχνικής αστυνόμευσης στο οδικό δίκτυο ευθύνης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας έχουν καθοριστεί οι οδοί πέριξ της πόλης για τους οποίους την ευθύνη συντήρησης των φρεατίων έχουν πλέον οι υπηρεσίες Δ.Τ.Υ. της Π.Κ.Μ. Ανάλογη απόφαση υπάρχει για την ΠΑΘΕ.

Σε πολλές όμως περιπτώσεις οι παραπάνω υπηρεσίες αδυνατούν να προβούν για διάφορους λόγους (κυρίως οικονομικούς) στον καθαρισμό των φρεατίων υδροσυλλογής και των αγωγών ευθύνης τους και έτσι υπάρχουν

τριβές μεταξύ των πολιτών και των υπηρεσιών με αναμενόμενα αποτελέσματα.

Πρόταση: Να στηριχθούν οικονομικά οι ανωτέρω φορείς ώστε να προχωρήσουν στην υπογραφή συμβάσεων με εργολάβους για να μπορούν να ανταποκριθούν στις θεσμοθετημένες υποχρεώσεις τους.

13. Κατασκευή έργων αγωγών ομβρίων υδάτων και αποσπασματικών φρεατίων υδροσυλλογής από πλευράς Δήμων ή ιδιωτών με την ανοχή των Δήμων.

Πρόταση: Οι Δήμοι πρέπει να αποφεύγουν και να μην επιτρέπουν σε ιδιώτες την κατασκευή έργων ομβρίων υδάτων και φρεατίων υδροσυλλογής. Αυτό πρέπει να γίνεται μόνο με την έγκριση της Ε.Υ.Δ.Ε. και σε συνεργασία αυτής με την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

14. Υπάρχουν έργα αγωγών ομβρίων υδάτων και φρεατίων υδροσυλλογής αυτών τα οποία κατασκευάστηκαν από Δήμους είτε ακόμη και από ιδιώτες τα οποία η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., αγνοώντας ακόμη και την ύπαρξή τους, καλείται να επωμισθεί την ευθύνη της συντήρησης και της καλής λειτουργία τους με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Πρόταση: Οι Δήμοι να αναλάβουν τη συντήρηση αυτών των έργων.

Δ. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Τα έργα αποχέτευσης ομβρίων υδάτων μελετώνται βάσει της κείμενης Νομοθεσίας (ΠΔ 696/74 ΦΕΚ301/8-10-74 κεφάλαιο Δ) για συγκεκριμένη περίοδο επαναφοράς πλημμυρικών καταστάσεων λαμβάνοντας υπόψη τη μεγαλύτερη βροχόπτωση που σημειώνεται ανά δεκαετία.

Οι βροχοπτώσεις όμως που σημειώθηκαν τα τελευταία 10 χρόνια στην πόλη και ειδικά τα έτη 2004, 2009, 2010 και 2014 υπερβαίνουν κατά πολύ το όριο της δεκαετίας και υπερβαίνουν πολλές φορές ακόμη και την 25ετία πλησιάζοντας την πεντηκονταετία.

Η καταιγίδα μάλιστα της 25^{ης} Αυγούστου του 2009, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Α.Π.Θ., ήταν η μεγαλύτερη των τελευταίων 70 χρόνων. Επίσης σημαντικότερες ήταν οι καταιγίδες της 17^{ης} Σεπτεμβρίου του 2004, της 27ης προς 28η Οκτωβρίου του 2010, της 15^{ης} Ιουλίου και της 8^{ης} προς 9^η Δεκεμβρίου του 2014.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ενώ ο μέσος όρος ετήσιας βροχόπτωσης της 10ετίας 2005-2014 ήταν 380mm, το 2009 ήταν 450mm, το 2010 ήταν 490mm και το 2014 ήταν 671mm(!).

Όπως προαναφέρθηκε, το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης δε διαθέτει χωριστικό σύστημα αποχέτευσης αλλά παντοροϊκό κατά 75% περίπου. Οι αγωγοί όμως μελετήθηκαν ως αγωγοί ακαθάρτων και με την πάροδο του χρόνου μετατράπηκαν σε παντοροϊκούς, οι οποίοι σε μερικές περιπτώσεις αδυνατούν να ανταποκριθούν στις εμφανιζόμενες πλημμυρικές παροχές.

Συγκεκριμενοποιώντας, τα πλημμυρικά φαινόμενα στους δρόμους της πόλης, κατά την διάρκεια των ισχυρών καταιγίδων, παρουσιάζονται κυρίως λόγω

της ανεπάρκειας, με βάση τον αρχικό σχεδιασμό, του υφισταμένου δικτύου να δεχθεί όμβρια ύδατα με τέτοια ένταση και διάρκεια και ΟΧΙ στο ότι τα φρεάτια υδροσυλλογής ή οι αγωγοί δεν καθαρίζονται ή δε συντηρούνται επαρκώς.

Το ότι οι σχάρες ΣΥΝΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΡΚΩΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΩΣ αποδεικνύεται από το γεγονός ότι, με το πέρας των φαινομένου και με την απομάκρυνση των νερών από τους αγωγούς δε δημιουργούνται πουθενά λίμνες στην πόλη και τα “νερά” απομακρύνονται μέσω των φρεατίων υδροσυλλογής προς τους αγωγούς.

Επίσης αν υπήρχε πρόβλημα στις σχάρες, δε θα “πετάγονταν” τα καλύμματα των φρεατίων επίσκεψης. Στην πραγματικότητα τα φρεάτια υδροσυλλογής παραλαμβάνουν όλα τα όμβρια της οδού (μέχρι να υπερπληρωθούν οι αγωγοί) και γι’ αυτό εκτινάσσονται τα καλύμματα των φρεατίων των παντοροϊκών αγωγών που είναι, ως επί το πλείστον, υπερπλήρεις από νερά της βροχής.

Καταλήγοντας πρέπει να σημειώσουμε ότι οι υποδομές της πόλης μας αντιστοιχούν σε μια πόλη με πολύ μικρότερο πληθυσμό και έκταση. Αν θέλουμε πραγματικά να προσεγγίσουμε το πρόβλημα και τις αιτίες που το προκαλούν, πρέπει χωρίς προκαταλήψεις και προκατασκευασμένα συμπεράσματα να ξεκαθαρίσουμε ορισμένα πράγματα (συμπεράσματα, ενέργειες και έργα που πρέπει να γίνουν καθώς και ενέργειες που πρέπει να αποφεύγονται).

Συμπερασματικά πρέπει να σημειωθούν τα παρακάτω:

1. Υπάρχουν καιρικά φαινόμενα και θεομηνίες που προκαλούν καταστροφές και υπερβαίνουν τις όποιες προβλέψεις. Το έχουμε δει να συμβαίνουν και στα πιο πολιτισμένα και καλά οργανωμένα κράτη (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Ελβετία, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία κλπ)

Στατιστικά έχει αποδειχθεί ότι ο απολογισμός σε ανθρώπινες ζωές τα τελευταία (40) χρόνια εξαιτίας πλημμυρών είναι τραγικότερος από τον αντίστοιχο των σεισμών ΜΟΝΟ που, ενώ στη χώρα μας η απειλή σεισμών αποτελεί πλέον γενική συνείδηση και η αντισεισμική πολιτική πάγιο στόχο, οι πλημμύρες και η αντιπλημμυρική προστασία εξακολουθούν να μας απασχολούν περιστασιακά.

2. Στη Θεσσαλονίκη οι υποδομές είναι πολύ κατώτερες απ’ αυτές που απαιτούν οι σύγχρονες ανάγκες. Είναι μια κατάσταση που διαμορφώθηκε τα τελευταία χρόνια και δεν μπορεί ν’ αλλάξει από τη μια μέρα στην άλλη. Για να αλλάξει, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να επιλεγούν ξεκάθαροι στόχοι και να δρομολογηθούν μακροπρόθεσμα προγράμματα που χρονικά υπερβαίνουν την εκάστοτε κυβέρνηση και τα κόμματα και αυτό διότι:

- i. τα αντιπλημμυρικά έργα είναι και δύσκολα, μεγάλου κόστους και μη ανταποδοτικά.
- ii. η ανεξέλεγκτη επέκταση της πόλης, τουλάχιστον προ κρίσης, ως προς την επιφάνεια αλλά και το ύψος των οικοδομών, ακυρώνει τα αντιπλημμυρικά έργα που γίνονται.

3. Οι Εισαγγελικές Αρχές πρέπει να πληροφορηθούν και να κατανοήσουν τα δομικά προβλήματα της αντιπλημμυρικής προστασίας της πόλης μας και τα εκάστοτε

δεδομένα (εκτινάξεις καλυμμάτων φρεατίων επίσκεψης, κλοπές σχαρών φρεατίων υδροσυλλογής) και σε περίπτωση ατυχήματος να μην αποδίδουν εύκολα κατηγορίες κατά στελεχών της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., με το δεδομένο ότι αυτοί μόλις πληροφορηθούν το πρόβλημα πράττουν ΑΜΕΣΑ το ανθρωπίνως δυνατό.

4. Τα αντιπλημμυρικά έργα στην Ελλάδα γίνονται με μελέτες, προβλέψεις και φυσικά τεχνικές προδιαγραφές που ίσχυαν κάθε φορά προ εικοσαετίας τουλάχιστον. ΑΡΑ στην πράξη κάθε φορά ακυρώνονται από τα ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ.

Είναι προφανές ότι πρέπει να αναθεωρήσουμε πλέον αυτή τη στάση μας.

Σε συνάρτηση με το master plan που συντάχθηκε για το σύνολο των αντιπλημμυρικών έργων υπάρχουν μερικά ακόμα ζητήματα καθοριστικής σημασίας.

Το υπάρχον δίκτυο αντιπλημμυρικών έργων χρειάζεται να αναβαθμιστεί ή να συνδυαστεί με νέα έργα, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις σημερινές απαιτήσεις της Θεσσαλονίκης.

Όμως αυτή η αναβάθμιση και φυσικά όλα τα νέα έργα πρέπει να υπόκεινται πλέον σε ένα σύγχρονο και αξιόπιστο σύστημα μέτρησης βροχών, παροχές υδατορρεμάτων, έγκυρων υδρολογικών, γεωλογικών, εδαφοτεχνικών, σεισμολογικών και χαρτογραφικών στοιχείων. Η απουσία ενός επιστημονικά αποδεκτού συστήματος οδηγεί αναπόφευκτα σε λανθασμένες παραδοχές τους μελετητές.

Με βάση αυτά τα δεδομένα θα πρέπει να συνταχθούν μελέτες από το Υπουργείο ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ. ή από την Περιφέρεια και να κατασκευαστούν νέοι αγωγοί ομβρίων (σε χαμηλές περιοχές ειδικότερα) που θα μειώσουν ανάλογα τη ροή στο παντοροϊκό δίκτυο ενώ θα αυξήσουν το μήκος του δικτύου ομβρίων υδάτων. Με την κατασκευή τους θα αμβλυθούν περισσότερο τα πλημμυρικά φαινόμενα.

Αυτό θα είχε επί πλέον ως αποτέλεσμα την ορθολογικότερη χρήση των Αντλιοστασίων Αποχέτευσης αλλά κυρίως της Ε.Ε.Λ.Θ. (Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης), καθ' όσον, με τον παραπάνω σχεδιασμό, θα μειώνεται συνεχώς η επεξεργασία ομβρίων υδάτων που αναγκαστικά οδηγούνται στην Ε.Ε.Λ.Θ. μαζί με τα λύματα, ως μοναδικός αποδέκτης αυτών.

Τέτοια σημεία είναι:

1. Όλα τα στόμια των χειμάρρων-ρεμάτων των κλειστών αγωγών μέσα στην πόλη

- 1.1 Στόμιο στο ρέμα Κωνσταντινίδη (οδός Θ. Χαρίση)
- 1.2 Τριανδρία (οδός Μίγγα , δίπλα στην περιφερειακή)
- 1,3 Ρέμα Δόξης (στόμιο ανάντι της Λεωφόρου Καραμανλή, στο παλαιό Σ.Ν.424)
- 1.4 Στόμιο Ξηροποτάμου (ανάντι της οδού Λαγκαδά, καπνομάγαζο)
- 1.5 Στόμιο Ρέματος Ελευθερίου-Κορδελιού (Μουσών & Ευφροσύνης)
- 1.6 Εύοσμος (Ολυμπιάδος με Ελευθερίας)
- 1.7 Ρέμα Νίκης (Εύοσμος)

2. Ξηροκρήνη

2.1 Γέφυρα ΟΣΕ (Οδός Αγίων Πάντων)

2.2 Γεννηματά με Χαλκίδα -(δίπλα στις γραμμές του ΟΣΕ)

3. Γέφυρα-διάβαση οδού Αγαμέμνωνος στον Εύοσμο , κοντά στη Μοναστηρίου
4. Κόμβος Εσωτερικής Περιφερειακής με Λαγκαδά (Κωνσταντινουπόλεως)
5. Εσωτερική Περιφερειακή, μετά το Ρέμα Ασημάκη (χαμηλό σημείο)
6. Βαρδάρης (Πλατεία)
7. Μοναστηρίου (μπροστά στα ξενοδοχεία Holiday Inn- Καψής
8. Κόμβος Δικαστηρίων (συμβολή 26ης Οκτωβρίου-Πολυτεχνείου-Κουντουρίωτου)
9. Τετράγωνο μεταξύ των οδών Χάψα- Πολυτεχνείου-Ναυμαχίας Λήμνου- Καρατάσου
10. Πλατεία Λευκού Πύργου-Λεωφόρος Νίκης- Νικολάου Γερμανού- Εθνικής Αμύνης
11. Λεωφόρος Κ. Καραμανλή (κυρίως το ρεύμα εισόδου (λόγω της νησίδας) από Βούλγαρη μέχρι 25ης Μαρτίου)
12. Παπαναστασίου από 25ης Μαρτίου έως Μ. Μπότσαρη- (ρεύμα προς κέντρο λόγω νησίδας)
13. Πλατεία Πετρίδη (Πλατεία Ι. Ναού 40 Εκκλησιών)

Αυτό θα έχει επί πλέον ως αποτέλεσμα την ορθολογικότερη χρήση των Αντλιοστασίων Αποχέτευσης αλλά κυρίως της Ε.Ε.Λ.Θ. (Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης), καθ' όσον, με τον παραπάνω σχεδιασμό, θα μειώνεται συνεχώς η επεξεργασία ομβρίων υδάτων που αναγκαστικά οδηγούνται στην Ε.Ε.Λ.Θ. μαζί με τα λύματα, ως μοναδικός αποδέκτης αυτών.

Με το πνεύμα αυτό η Ε.Υ.Δ.Ε. Θεσσαλονίκης ή η Περιφέρεια θα πρέπει να ολοκληρώσει τις μελέτες που απαιτούνται για να εκτονώσουν το πρόβλημα αντιπλημμυρικής προστασίας στην πόλη μας. όπως είναι τα Αντιπλημμυρικά έργα στους χείμαρρους του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης σύμφωνα με το MASTERPLAN.

Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. ήταν, είναι και θα είναι πάντοτε δίπλα σε αυτούς που θέλουν πραγματικά την επίλυση των προβλημάτων της αντιπλημμυρικής προστασίας της πόλης μας.

Ο Διευθυντής
Αποχέτευσης της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

Παντελής Ν. Λεγμπέλος
Πολιτικός Μηχανικός